

S P R A W O Z D A N I E

ZA ROK 2017

**Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W BYTOWIE**

Spis treści:

Wprowadzenie.....	3
IDziałania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie ograniczenia marginalizacji osób i rodzin zamieszkałych na terenie gminy Bytów.....	4
I.1 Cele i zadania MOPS	4
I.2 Mierniki realizacji zadań.....	5
I.3 Obszary marginalizacji i wykluczenia społecznego osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej	6
I.4 Struktura dochodów i wydatków MOPS w Bytowie za 2017 r.	9
I.5 Realizacja zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bytowie według rozdziałów klasyfikacji budżetowej.....	13
II Inna działalność Ośrodka.....	31
II.1 Prace społecznie użyteczne	31
II.2 Zadania z zakresu pomocy społecznej zlecone do realizacji innym podmiotom	32
II.3 Poradnictwo specjalistyczne	33
II.4 Projekty socjalne	34
II.5 Pomoc żywnościowa 2017	37
II.6 Współpraca z Policją.....	40
II.7 Przeciwdziałanie bezdomności	41
II.8 Współdziałanie z innymi gminami.....	43
II.9 Inne działania Ośrodka.....	43
III. Struktura organizacyjna i kadra.....	47
IV. Potrzeby i założenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rok 2018....	51
V. Potrzeby i założenia w zakresie pomocy społecznej w gminie Bytów na rok 2018.	51
Spis tabel.....	52

Wprowadzenie

Ośrodek funkcjonuje jako gminna jednostka organizacyjna pomocy społecznej. Na poziomie lokalnym wykonuje zadania skierowane na wsparcie i poprawę warunków życia mieszkańców gminy Bytów. Działania Ośrodka są zbieżne z lokalną polityką społeczną i zgodne z realizacją głównych celów *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bytów*.

Zgodnie z art.110 ust.9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie przedstawia roczne sprawozdanie z działalności Ośrodka w 2017 roku.

Samorząd gminy Bytów realizuje przy pomocy Ośrodka zarówno zadania własne jak i zlecone z zakresu administracji rządowej, wynikające z ustawy o pomocy społecznej. Ponadto Ośrodek został upoważniony do realizowania innych zadań nałożonych przez samorząd gminy wynikających z ustaw:

- o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- o świadczeniach rodzinnych,
- o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- o systemie oświaty,
- o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych,
- o ochronie zdrowia psychicznego.

W roku sprawozdawczym rozpoczęto w Ośrodku realizację nowego zadania wynikającego z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

I Działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie ograniczenia marginalizacji osób i rodzin zamieszkałych na terenie gminy Bytów

I.1 Cele i zadania MOPS

W celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu Ośrodek realizował działania mające na celu poprawę sytuacji życiowej osób, rodzin, grup zagrożonych ubóstwem, marginalizacją i wykluczeniem społecznym poprzez:

- realizację świadczeń pomocy społecznej,
- realizację pracy socjalnej, asystenturę rodzin, poradnictwa, prac społecznie-użytecznych,
- rozwój niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- udzielanie pomocy w formie świadczeń rodzinnych,
- udzielanie pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- udzielanie pomocy w sprawie stypendiów i zasiłków szkolnych,
- częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka poprzez realizację programu Rodzina 500+,
- udzielanie wsparcia kobietom w ciąży i ich rodzinom.

Ośrodek wykonywał zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym, zadania własne oraz zadania zlecone przez administrację rządową. Pomoc udzielana była w formie pieniężnej, w naturze lub w usługach, w formie pracy socjalnej. Realizowano również aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, tj. prace społecznie użyteczne. Wykonywano zadania z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy „Za życiem”. Zajmowano się dodatkowymi zadaniami niewchodzącymi w zakres pomocy społecznej, tj.: realizacją świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczeń w ramach programu Rodzina 500+, działaniami wobec dłużników alimentacyjnych i realizowaniem pomocy materialnej dla uczniów. Ośrodek zapewniał obsługę techniczno-administracyjną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przy realizacji powyższych zadań Ośrodek współpracował z instytucjami i organizacjami społecznymi, m.in.: Centrum Integracji Społecznej, Komendą Powiatową Policji, Sądem Rodzinnym, szkołami, placówkami ochrony zdrowia,

Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Powiatowym Urzędem Pracy, Fundacją „Sprawni Inaczej”, Stowarzyszeniem NAZARET im. Św. Filipa Neri.

W niniejszym dokumencie przedstawiamy w formie tabel wybrane dane statystyczne dotyczące działalności i zadań realizowanych przez MOPS. Informacje zawarte w dokumencie pozwalają zapoznać się z ogólną charakterystyką ilościową, odnoszącą się do liczby świadczeniobiorców oraz kosztów poszczególnych form wsparcia.

Dokumenty przedstawiające stan realizacji zadań za dany rok przygotowuje się na podstawie danych z MOPS i informacji od innych instytucji, placówek oraz organizacji społecznych z gminy Bytów.

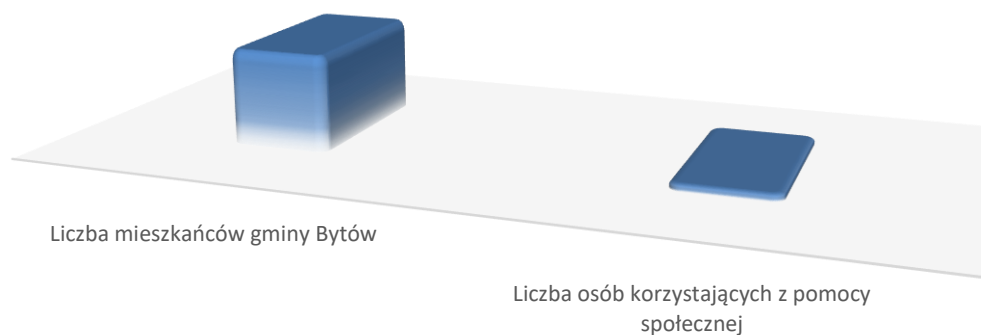
I.2 Mierniki realizacji zadań

W ubiegłym roku gmina Bytów liczyła 24.534 mieszkańców. Wsparciem Ośrodka w poszczególnych kategoriach świadczeń objęto następującą liczbę rodzin:

Tabela 1 – Kategorie i ilość świadczeń

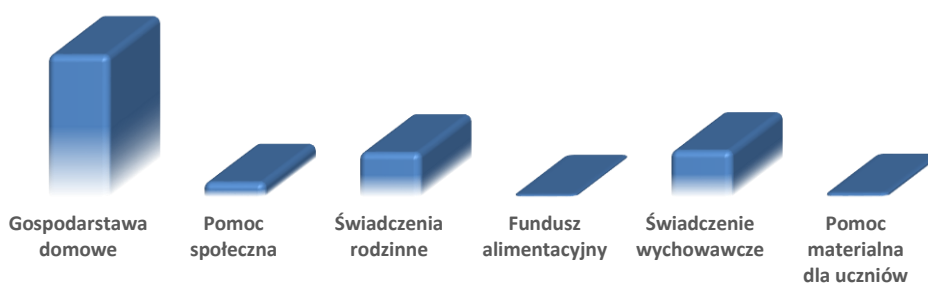
L.p.	Kategoria świadczeń	Ilość RODZIN objęta pomocą
1.	Pomoc społeczna	709
2.	Świadczenia rodzinne	2.170
3.	Fundusz alimentacyjny	121
4.	Świadczenia wychowawcze	2.269
5.	Pomoc materialna dla uczniów:	
	- stypendium szkolne	181
	- zasiłek szkolny	7

W roku sprawozdawczym ze świadczeń pomocy społecznej skorzystały 1.802 osoby (709 rodzin), tj. 7,34 % mieszkańców naszej gminy.

Przyjmując, że gmina Bytów liczy 6.973 gospodarstw domowych, poniższe zestawienie przedstawia procentowy obraz rodzin korzystających z poszczególnych świadczeń:

- pomocy społecznej – 10,17 %
- rodzinnych – 31,12 %,
- funduszu alimentacyjnego – 1,74 %,
- świadczeń wychowawczych – 32,54 %,
- pomocy materialnej dla uczniów – 2,70 %.

I.3 Obszary marginalizacji i wykluczenia społecznego osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej

W roku 2017 nastąpił nieznaczny spadek osób i rodzin objętych pomocą społeczną.

Tabela 2 – Rzeczywista liczba rodzin i osób objęta pomocą społeczną 2015-2017

Lata	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
		ogółem	w tym: na wsi	
2015	1.165	855	272	2.332
2016	1.050	814	270	2.194
2017	935	709	199	1.802

Czynnikami, które powodują marginalizację i są ryzykiem wykluczenia społecznego osób są obszary problemowe z powodu, których mieszkańcy gminy Bytów korzystają z pomocy społecznej.

Tabela poniżej przedstawia zdiagnozowane powody trudności życiowych rodzin uzasadniające przyznanie pomocy.

Tabela 3 – Powody trudnej sytuacji życiowej

Lp.	POWODY trudnej sytuacji życiowej	Liczba RODZIN ogółem		Liczba OSÓB w rodzinach	
		2016	2017	2016	2017
1.	Ubóstwo	525	441	1.394	1.128
2.	Sieroctwo	0	0	0	0
3.	Bezdomność	45	34	48	34
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa i wielodzietności	100	86	519	431
5.	Bezrobocie	383	320	1.167	904
6.	Niepelnosprawność	337	317	817	729
7.	Długotrwała choroba	455	430	1.124	992
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	202	163	814	629
8a.	w tym: rodziny niepełne	100	85	316	264
8b.	rodziny wielodzietne	68	57	395	317
9.	Przemoc w rodzinie	7	11	21	33
10.	Alkoholizm	140	119	228	188

11.	Narkomania	6	5	11	13
12.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	17	14	21	19
13.	Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	2	3	4	7

Dominującymi powodami trudności życiowych klientów pomocy społecznej były: ubóstwo, długotrwała choroba, bezrobocie, niepełnosprawność oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

W 2017 r. Ośrodek nasz objął pomocą społeczną następujące typy rodzin:

Tabela 4 – Typy rodzin

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH	
		OGÓŁEM	w tym: NA WSI		
RODZINY OGÓŁEM /wiersz 2+3+4+5+6+7/		1	709	199	1.802
	o liczbie osób 1	2	299	61	299
	2	3	108	25	216
	3	4	97	20	291
	4	5	99	38	396
	5	6	67	32	335
	6 i więcej	7	39	23	265
w tym /z wiersza 1/ rodziny z dziećmi ogółem /wiersz 9+10+11+12+13+14+15/		8	291	109	1.211
	o liczbie dzieci 1	9	81	16.	230
	2	10	116	44.	449
	3	11	66	36	342
	4	12	19	9	113
	5	13	2	2	14
	6	14	4	1	32
	7 i więcej	15	3	1	31
RODZINY NIEPEŁNE OGÓŁEM /wiersz 17+18+19+20/		16	96	17	306
	o liczbie dzieci 1	17	43	6	101
	2	18	35	8	115
	3	19	11	1	49
	4 i więcej	20	7	2	41
RODZINY EMERYTÓW i RENCISTÓW OGÓŁEM /wiersz 22+23+24+25/		21	95	20	155
	o liczbie osób 1	22	57	10	57
	2	23	24	6	48
	3	24	9	2	27
	4	25	5	2	23

Powyższa tabela wskazuje, że w roku sprawozdawczym pomocą społeczną objęto 709 rodzin (w 2016 r. – 814 rodzin), z czego 28,07 % (199 rodzin) mieszkało na wsi, 94 to rodziny wielodzietne ¹ (w tym 18 rodzin niepełnych), 95 to rodziny emerytów i rencistów.

Analiza rodzin beneficjentów pomocy społecznej według składu gospodarstw domowych wskazuje, że najliczniejszą grupę stanowią gospodarstwa jednoosobowe. Na ryzyko trudności życiowych narażone są głównie rodziny niepełne, w których występuje brak któregoś z rodziców. Wśród 709 rodzin objętych pomocą społeczną rodziny niepełne stanowiły 13,54 % (96 rodzin).

I.4 Struktura dochodów i wydatków MOPS w Bytowie za 2017 r.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uzyskuje dochody własne, które przekazywane są do budżetu gminy oraz dochody związane z realizacją zadań zleconych i własnych rozliczane z urzędem administracji państwowej, które przekazywane są do budżetu państwa.

W 2017 r. uzyskano dochody w łącznej kwocie **236.018,96 zł.**

Poniższa tabela obrazuje szczegółowy podział uzyskanych dochodów.

Tabela 5 – Struktura dochodów

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
Dochody ogółem	<u>9.076,00</u>	<u>236.025,45</u>
Zadania własne, w tym:	9.076,00	13.662,20
1) 75814 § 0920 odsetki od depozytu	9.000,00	13.410,20
2) 85219 § 0640 wpływy z tytułu kosztów upomnienia	12,00	11,60
3) 85219 § 0940 wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	20,00	20,40
4) 85415 § 0940 wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	44,00	44,00
5) 85415 § 2910 wpływy ze zwrotów dotacji – nienależnie pobrane stypendia szkolne	-	176,00
Zadania zlecone, w tym:	-	222.363,25
1) 85501 § 0900 odsetki od nienależnie pobranych świadczeń wychowawczych	-	902,37
2) 85501 § 2910 wpływy ze zwrotów dotacji – nienależnie pobrane świadczenia wychowawcze R.500+	-	8.306,50
3) 85502 § 0900 odsetki od nienależnie pobranych	-	1.113,25

¹ Rodziny wielodzietne: rodziny posiadające dzieci w ilości 3 i więcej

	świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego		
4) 85502 § 0920	odsetki funduszu alimentacyjnego		
5) 85502 § 0970	zaliczka alimentacyjna	-	100.023,56
6) 85502 § 0980	fundusz alimentacyjny	-	11.009,44
7) 85502 § 2910	wpływy ze zwrotów dotacji – nienależnie pobrane świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny	-	83.881,83
		-	17.126,30

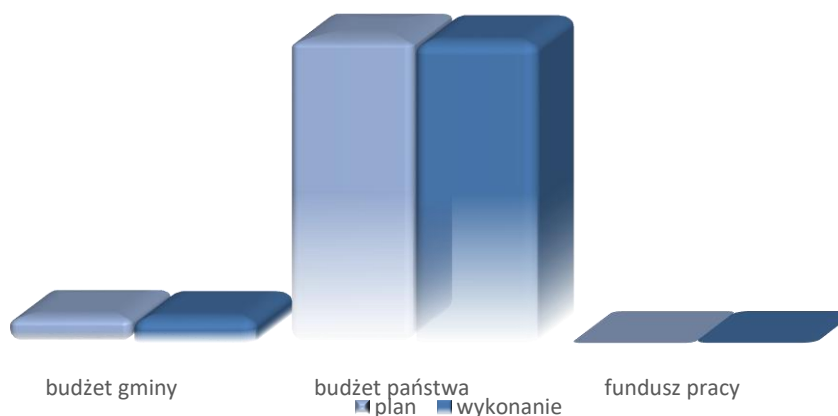
W roku sprawozdawczym Ośrodek dysponował budżetem 34.387.460,00 zł, z czego wykonał 34.088.936,67 zł, tj.: 99,13%.

Wydatki Ośrodka w roku 2017 finansowane były z różnych źródeł:

Źródło	Plan	Wykonanie	%
Budżet gminy	2.666.027,00	2.585.250,71	96,97
Budżet państwa	31.721.433,00	31.475.283,85	99,22
Fundusz Pracy	0,00	28.402,11	100
Ogółem	34.387.460,00	34.088.936,67	99,13

Udział procentowy źródeł finansowania wydatków MOPS w roku 2017 wskazuje na dominującą rolę budżetu państwa, co ilustruje wykres poniżej:

FINANSOWANIE MOPS

Łączna kwota wydatków w roku 2017 obejmuje realizację zadań zleconych w wysokości 29.306.128,31 zł, dotacji celowych w wysokości 2.169.155,54 (łącznie 31.475.283,85 zł), z Funduszu Pracy w wysokości 28.402,11 oraz zadań własnych w wysokości 2.585.250,71 zł.

Szczegółową strukturę wydatków uwzględniającą rodzaje realizacji zadań przedstawia Tabela nr 6.

Tabela 6 – Struktura wydatków w 2017 roku na zadania w zł.

Lp.	Formy świadczeń wg rozdziałów	Zadania zlecone		Dotacje celowe		Zadania samorządowe	
		Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie
1.	Rozdział 85195 Pozostała działalność	1.628,00	610,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Rozdział 85202 Domy pomocy społecznej	0,00	0,00	0,00	0,00	233.300,00	230.227,45
3.	Rozdział 85205 Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	0,00	0,00	25.300,00	24.652,06	21.360,00	20.750,94
4.	Rozdział 85213 Ubezpieczenia zdrowotne	116.000,00	112.266,84	64.000,00	62.198,09	0,00	0,00
5.	Rozdział 85214 Zasiłki i pomoc w naturze	0,00	0,00	410.000,00	404.610,08	179.500,00	179.500,00
6.	Rozdział 85216 Zasiłki stałe	0,00	0,00	565.000,00	553.641,23	0,00	0,00
7.	Rozdział 85219 Utrzymanie ośrodka	26.316,00	26.316,00	311.510,00	311.510,00	1.642.757,00	1.601.817,96
8.	Rozdział 85230 Pomoc w zakresie dożywiania	0,00	0,00	550.000,00	550.000,00	302.000,00	301.296,00
9.	Rozdział 85415 Pomoc materialna dla uczniów	0,00	0,00	308.688,00	248.536,00	75.000,00	62.134,00
10.	Rozdział 85501 Świadczenia wychowawcze	19.300.000,00	19.179.439,21	0,00	0,00	0,00	0,00
11.	Rozdział 85502 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki z ubezpieczenia społecznego	10.028.867,00	9.987.496,26	0,00	0,00	50.000,00	38.080,00
	w tym: „Za życiem”	28.867,00	12.371,00	0,00	0,00	0,00	0,00
12.	Rozdział 85504 Wspieranie rodziny	0,00	0,00	14.124,00	14.008,08	162.110,00	151.444,36
Razem:		29.472.811,00	29.306.128,31	2.248.622,00	2.169.155,54	2.666.027,00	2.585.250,71
Ogółem:		Plan - 34.387.460,00		Wykonanie – 34.060.534,56			
Asystent Rodziny – dotacja z Funduszu Pracy				28.402,11			
Ogółem:		Plan - 34.387.460,00		Wykonanie – 34.088.936,67			

Wydatki ogółem na zadania zlecone i własne zwiększyły się w 2017 r. w stosunku do roku 2016 o **5.147.714,07 zł** – tj. 17,79 %.

I.5 Realizacja zadań w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bytowie według rozdziałów klasyfikacji budżetowej

Rozdział 85195 – Pozostała działalność

Potwierdzono prawo do świadczeń opieki zdrowotnej osobom nieubezpieczonym, posiadającym obywatelstwo polskie, zamieszkałym na terytorium RP i spełniającym kryterium dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej. Realizacja tego zadania odbywa się na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie wydał 34 decyzje administracyjne. Na zadanie wydano kwotę 610,00 zł.

Rozdział 85202 – Domy pomocy społecznej

Do zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej należy kierowanie osób do domów pomocy społecznej (DPS). O skierowanie może ubiegać się osoba wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogąca samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie całodobowych usług opiekuńczych. W DPS przebywało 9 osób, w tym:

- Dom Pomocy Społecznej dla dzieci w Bielawkach – 1 osoba (dziecko)
- Dom Pomocy Społecznej w Machowinie – 1 osoba (dziecko)
- Dom Pomocy Społecznej w Łosienicach – 2 osoby (dorosłe)
- Dom Pomocy Społecznej w Gniewie – 1 osoba (dorosła)
- Dom Pomocy Społecznej w Malborku – 1 osoba (dorosła)
- Dom Pomocy Społecznej w Cisewiu – 1 osoba (dorosła)
- Dom Pomocy Społecznej w Stężycy – 1 osoba (dorosła)
- Dom Pomocy Społecznej w Szpęgawsku – 1 osoba (dorosła).

Koszt poniesiony przez gminę Bytów za pobyt osób wyniósł **230.227,45 zł**.

Rozdział 85205 – Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

W ramach realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie Ośrodek zapewnia Zespołowi Interdyscyplinarnemu gminy Bytów: obsługę organizacyjno-techniczną, lokal, materiały biurowe, dostęp do urządzeń biurowych, miejsce, w którym można przechowywać dokumentację Zespołu w sposób zapewniający ochronę danych osobowych.

Zespół Interdyscyplinarny tworzy grupy robocze (GR), których zadaniem jest rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach i przygotowanie indywidualnego planu pomocy rodzinie. Koordynatorami grup roboczych są pracownicy socjalni.

W 2017 r. powołano 32 GR w związku ze wszczęciem procedury „*Niebieskie Karty*”. Łącznie w 2017 roku działało 54 GR w 52 rodzinach, które w minionym roku spotkały się 203 razy. Grupy robocze skierowały wnioski do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o zastosowanie przymusu leczenia odwykowego wobec 7 osób. W ubiegłym roku zakończono procedurę „*Niebieskie Karty*” w 29 rodzinach:

- w 19 w związku z ustaniem przemocy w rodzinie,
- w 10 w związku z brakiem zasadności prowadzenia działań w ramach niebieskiej procedury.

W roku 2017 Zespół Interdyscyplinarny wraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bytowie realizował projekt pn. „*Rodzina Razem*” w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – Edycja 2017r., na który otrzymał dofinansowanie z MRPiPS (Ministerstwa Rodziny Pracy i Polityki Społecznej).

W 2017 r. na realizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy Gmina Bytów przeznaczyła środki finansowe w kwocie **45.403,00 zł**. Zaplanowane środki finansowe zostały w całości wykonane.

Struktura tego wydatku przedstawia się następująco :

- wydatki budżetowe z dotacji celowej wyniosły	-	24.652,06
- wydatki ze środków budżetu gminy wyniosły	-	20.750,94
a) wynagrodzenia i pochodne:		<u>5.732,26</u>
- 4010 wynagrodzenia osobowe – dotacje celowe	-	2.751,00
- 4110 składki na ubezpieczenie społeczne – dotacje celowe	-	473,85
- 4120 składki na Fundusz Pracy– dotacje celowe	-	67,41
- 4170 wynagrodzenia bezosobowe – dotacje celowe	-	640,00
- 4170 wynagrodzenia bezosobowe	-	1.800,00
b) wydatki rzeczowe:		<u>39.670,74</u>
- 4210 zakup materiałów i wyposażenia – dotacje celowe	-	10.718,20
- 4210 zakup materiałów i wyposażenia	-	2.260,00
- 4300 zakup usług – dotacje celowe	-	10.001,60
- 4300 zakup usług	-	16.146,15
- 4360 opłaty z tyt. zakupu usług telekomunikacyjnych	-	544,79

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji zadań Zespół Interdyscyplinarny przedstawił na Sesji Rady Miejskiej w marcu br.

Rozdział 85213 – Ubezpieczenia zdrowotne

Ośrodek opłaca składki na ubezpieczenia zdrowotne za osoby, które nie podlegają ubezpieczeniu zdrowotnemu z innych tytułów. W okresie sprawozdawczym ze środków na zadania zlecone wydano kwotę – **112.266,84 zł**, a z zadań własnych (dotacja celowa) kwotę – **62.198,09 zł**, z tego:

- z tytułu pobierania świadczeń rodzinnych – 124 osoby (1.235 świadczeń) na kwotę 112.266,84 zł (zadanie zlecone)

- z tytułu zajęć w Centrum Integracji Społecznej – 46 osób (289 świadczeń) na kwotę 15.710,04 zł (dotacja celowa)

- z tytułu pobierania świadczeń z pomocy społecznej, tj. zasiłku stałego – 119 osób (1.083 świadczenia) na kwotę 46.488,05 zł (dotacja celowa).

Rozdział 85214 – Zasiłki i pomoc w naturze

Zadanie realizowane ze środków własnych gminy i dotacji celowej, kwota wydatkowana na realizację – **584.110,08 zł**.

Pomoc przyznano w następujących formach:

Tabela 7 – Wydatki na zasiłki celowe i okresowe

Lp.	FORMY POMOCY	LICZBA RODZIN	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ
1.	Zasiłki celowe i w naturze	311	2.031	159.420,26
w tym:	zasiłki celowe specjalne	55	95	15.839,02
	zasiłki celowe	253	837	92.041,86
	bony towarowe	22	41	3.600,00
	schronienie	7	1.094	38.231,38
	sprawienie pogrzebu	2	2	6.226,00
	zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	3	3	3.500,00
2.	Zasiłki okresowe	264	1.265	424.689,82
w tym:	dotacje celowe	x	x	404.610,08
	środki własne	x	x	20.079,74
RAZEM:				584.110,08

Rozdział 85216 – Zasiłki stałe

Zasiłki stałe realizowane są w ramach zadań własnych gminy. Na realizację zadania wydano z dotacji celowej kwotę **553.641,23 zł**. Analiza wydatków przedstawia się następująco:

Tabela 8 – Wydatki na zasiłki stałe

FORMY POMOCY		LICZBA OSÓB	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ
Ogółem		129	1.184	553.641,23
w tym:	osoby samotnie gospodarujące	97	903	465.632,00
	osoby pozostające w rodzinie	36	281	88.009,23

Rozdział 85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej

Utrzymanie Ośrodka w 2017 r. finansowane było częściowo z dotacji zleconej, celowej oraz środków własnych gminy i wyniosło: **1 939 643,96**

w tym:

- wydatki budżetowe z dotacji zleconej wyniosły - 26 316,00
- wydatki budżetowe z dotacji celowej wyniosły - 311 510,00
- wydatki ze środków budżetu gminy wyniosły - 1 601 817,96

Struktura wydatków przedstawia się następująco:

- a) wynagrodzenia i pochodne: 1 718 052,16
- 4010 wynagrodzenia osobowe – dotacje celowe - 234 150,00
- 4010 wynagrodzenia osobowe - 1 089 116,06
- 4040 dodatkowe wynagrodzenia roczne – dotacje celowe - 16 740,00
- 4040 dodatkowe wynagrodzenia roczne - 75 615,81
- 4110 składki na ubezpieczenie społeczne – dotacje celowe - 36 800,00
- 4110 składki na ubezpieczenie społeczne - 189 123,76
- 4120 składki na Fundusz Pracy– dotacje celowe - 5 230,00
- 4120 składki na Fundusz Pracy - 18 886,09
- 4170 wynagrodzenia bezosobowe - 9 100,00
- 4440 odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych - 43 290,44

b) utrzymanie ośrodka i wydatki rzeczowe:

- 3020 ekwiwalent za używanie własnej odzieży i obuwia	- 6 190,85
- 3030 różne wydatki na rzecz osób fizycznych (wynagrodzenie dla opiekunów sądowych) – zadania zlecone	- 26 316,00
- 4210 zakup materiałów i wyposażenia	- 20 676,38
- 4210 zakup materiałów i wyposażenia – dotacje celowe	- 12 590,00
- 4260 zakup energii, co, wody	- 38 438,30
- 4270 zakup usług remontowych	- 14 990,55
- 4280 zakup usług zdrowotnych	- 1 807,00
- 4300 zakup usług pozostałych – dotacje celowe	- 6 000,00
- 4300 zakup usług pozostałych	- 31 336,19
- 4360 opłaty z tyt. zakupu usług telekomunikacyjnych	- 3 000,00
- 4400 opłaty czynszowe za pomieszczenia biurowe	- 24 408,64
- 4410 podróże służbowe krajowe	- 1 539,13
- 4480 podatek od nieruchomości	- 3 373,00
- 4510 opłaty na rzecz budżetu państwa	- 390,00
- 4520 opłaty na rzecz budżetów jst	- 720,00
- 4700 szkolenia pracowników	- 15 301,76
- 6060 wydatki na zakupy inwestycyjne	- 14 514,00

Wynagrodzenie za sprawowanie funkcji opiekuna prawnego

Jednym z zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanej przez gminę jest wypłacanie wynagrodzenia dla opiekuna za sprawowanie opieki (art.18 ust.1 pkt 9 ustawy o pomocy społecznej). Sąd opiekuńczy przyznaje opiekunowi za sprawowanie opieki i na jego żądanie stosowne wynagrodzenie okresowe albo jednorazowe.

W 2017 roku wypłacono wynagrodzenia za sprawowanie opieki 5 opiekunom prawnym w kwocie 26.316,00 zł.

Rozdział 85230 – Pozostała działalność

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenem objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych i samotnych.

W ramach programu realizowano: posiłki dla dzieci w szkołach, posiłki dla osób dorosłych,

pomoc rzeczową w postaci bonów żywnościowych, świadczenia pieniężne na zakup posiłku lub żywności w formie zasiłku celowego.

Ogólny koszt realizacji ww. Programu wyniósł: - **850.000,00 zł**

w tym:

z dotacji celowej - 550.000,00 zł
ze środków samorządowych - 300.000,00 zł

W ramach ww. Programu w 2017 r. udzielono pomocy **1.364 osobom²**, w tym:

- dzieci od 0-7 roku życia – 253 osoby (w tym z posiłku – 54)
- uczniowie szkół podstawowych i gimnazjalnych – 374 osoby (w tym z posiłku – 257)
- pozostałe osoby – 782 osoby (w tym z posiłku – 74).

Ze środków Programu w 8 szkołach podstawowych i gimnazjalnych gminy Bytów dożywianych było 438 uczniów, którym wydano 36.048 posiłków. Średni koszt posiłku wyniósł 5,95 zł. Dodatkowo dożywianiem objęto 129 dzieci w ramach Uchwały Nr XXXVII/323/2014 Rady Miejskiej w Bytowie z dnia 29 stycznia 2014r. w sprawie przyjęcia programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy Bytów w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020. Liczba posiłków na ten cel wyniosła 1.637, natomiast koszt posiłków 9.819,00 zł. Finansowanie dożywiania dzieci w szkołach obejmowało również szkoły spoza naszej gminy dla uczniów, którzy zamieszkują na terenie naszej gminy, a kontynuują tam naukę. Bony żywnościowe przyznano 280 rodzinom, zaś świadczenie pieniężne na zakup żywności 423 rodzinom.

Tabela 9 – formy pomocy w ramach Programu Rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Lp.	Formy pomocy	Liczba osób	Liczba rodzin	Kwota świadczenia	Dotacje celowe	Środki własne
1.	Dożywianie	302	233	301.762,32	215.889,82	85.872,50
	w tym:					
	Dzieci w szkołach	228	167	222.944,32	168.585,82	54.358,50
	Pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art.7 Ustawy o pomocy społecznej	74	66	78.818,00	47.304,00	31.514,00

² Łączna liczba osób, którym udzielono pomocy nie jest sumą wszystkich kategorii dożywianych, ponieważ rok szkolny nie jest tożsamy z rokiem budżetowym i osoby (dzieci) mogą być podwójnie sklasyfikowane.

2.	Bony żywnościowe	281	280	29.070,00	21.260,00	7.810,00
	Paczki świąteczne	400	239	44.985,03	30.054,53	14.930,50
	w tym:					
	Dzieci w szkołach	319	158	34.930,00	20.000,00	14.930,50
3.	Pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art.7 Ustawy o pomocy społecznej	81	81	10.054,53	10.054,53	0,00
4.	Świadczenia pieniężne	1.158	423	464.363,65	276.303,65	188.060,00
5.	Pomoc w formie posiłku nie wymagająca przeprowadzenia wywiadu środowiskowego	129	X	9.819	6.492	3.327
Ogółem:				850.000,00	550.000,00	300.000,00

Rozdział 85415 – Pomoc materialna dla uczniów

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie, realizuje zadania w zakresie przyznawania dla uczniów świadczenia materialnego o charakterze socjalnym. Stypendium szkolne jest jedną z form pomocy społecznej, którą przyznaje się na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty.

1. Stypendium szkolne

Stypendium szkolne ukierunkowane jest na całkowite lub częściowe pokrywanie kosztów na cele edukacyjne.

W roku 2017 r. wnioski o przyznanie stypendium szkolnego złożyły **194 rodziny**, w tym rozpatrzono **pozytywnie 181 wniosków**.

Stypendium w formie pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym, w tym w szczególności na zakup podręczników, przyborów szkolnych, odzieży sportowej i obuwia sportowego oraz innych materiałów dydaktycznych **wypłacono 315 uczniom**. W związku z przekroczeniem kryterium ustawowego, tj. 514,00 zł, pomocy materialnej w formie stypendium szkolnego **odmówiono 45 uczniom**.

Wysokość miesięcznej kwoty przyznanego stypendium uzależniona jest od wysokości dochodu na osobę w rodzinie ucznia, zgodnie z Uchwałą Nr IX/69/2011 Rady Miejskiej w Bytowie z dnia 29 czerwca 2011r.

Wyszczególnione zostały trzy grupy dochodowe:

- 1) I grupa - dochody miesięczne na członka rodziny do 200,00 zł,
- 2) II grupa - dochody miesięczne na członka rodziny od kwoty 200,01 zł do 350,00 zł
- 3) III grupa - dochody miesięczne na członka rodziny od kwoty 350,01 zł do kwoty nie przekraczającej kwoty, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt. 2 ustawy o pomocy społecznej.

Wysokość stypendium szkolnego uzależniona jest od zakwalifikowania ucznia do ww. grup dochodowych i wynosi dla:

- 1) I grupy- miesięcznie do 200% kwoty, o której mowa w art.6 ust. 2 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 2) II grupy- miesięcznie do 150% kwoty, o której mowa w art.6 ust. 2 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- 3) III grupy- miesięcznie do 120% kwoty, o której mowa w art.6 ust. 2 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wobec powyższego w roku 2017r. wysokość stypendium szkolnego wynosiła:

I - VI 2017		IX – XII 2017	
I grupa rodzin	190,00 zł	I grupa rodzin	200,00 zł
II grupa rodzin	150,00 zł	II grupa rodzin	160,00 zł
III grupa rodzin	110,00 zł	III grupa rodzin	130,00 zł

Wyplata stypendium szkolnego następowała po dostarczeniu przez wnioskodawców dowodów poniesionych kosztów na cele edukacyjne, np. faktur lub imiennych rachunków.

W okresie od stycznia do grudnia 2017 roku do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytowie nie wpłynęło żadne odwołanie od decyzji administracyjnych przyznających pomoc materialną dla uczniów szkół.

2. Zasilek szkolny

Przyznawany jest uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego, w szczególności takiego jak: klęska żywiołowa (pożar, powódź), kradzież, śmierć rodzica lub opiekuna prawnego, ciężka choroba w rodzinie (zdarzenia muszą być potwierdzone stosownymi zaświadczeniami i dokumentami).

W 2017 r. rozpatrzono 4 wnioski, z których zasiłek szkolny **przyznano 7 uczniom**. Wszystkie zasiłki szkolne zostały przyznane w formie pieniężnej.

Wydatki związane z realizacją zadania w 2017r.		
Rodzaj świadczenia	Wyplacone środki ogółem: 310.670,00 zł	
	Dotacja celowa	Środki własne
Stypendia szkolne	245.064,00 zł	61.266,00 zł
Zasiłki szkolne	3.472,00 zł	868,00 zł
Ogółem	248.536,00 zł	62.134,00 zł

Pomoc materialna dla uczniów jest finansowana w 80% ze środków budżetu państwa i w 20% ze środków budżetu gminy.

Wysokość dotacji celowej na dany rok przyznawanej na realizację tego zadania ogłaszana jest przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Rozdział 85501 - Świadczenia wychowawcze

Od 01 kwietnia 2016 r. Ośrodek realizuje zadanie zlecone w ramach ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci Program „Rodzina 500 plus”. Celem świadczenia jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu albo opiekunowi prawnemu dziecka do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia, w wysokości 500,00 złoty miesięcznie.

Świadczenie wychowawcze przysługuje na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 800,00zł, natomiast jeżeli członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne, świadczenie to przysługuje jeżeli dochód rodziny nie przekracza 1 200,00 zł na osobę.

Ze świadczenia w roku 2017 skorzystało 2.269 rodzin oraz 3.633 dzieci. Zadanie realizowało przeciętnie 3 pracowników.

Na obsługę powierzonego zadania przeznaczono łącznie kwotę **19.179.439,21 zł**.

Tabela 10 - Informacja o złożonych wnioskach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wydanych decyzjach w roku 2017

L.p.	Wyszczególnienie	Ilość
1.	Liczba złożonych wniosków o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego, z tego:	2.371
1.1	Złożonych w formie papierowej	1.926
1.2	Złożonych drogą elektroniczną	445
2.	Liczba wydanych pierwotnych decyzji w sprawach dotyczących świadczenia wychowawczego, w tym:	1.871
2.1	Liczba wydanych decyzji przyznających prawo do świadczenia wychowawczego	1.821
2.2	Liczba wydanych decyzji odmownych przyznania prawa do świadczenia wychowawczego	50

W ubiegłym roku, decyzją zostało przyznane, po raz pierwszy od czasu trwania Programu 500 +, świadczenie wychowawcze przekazywane w formie rzeczowej i opłacania usług. Wynikało to z nienależytego pożytkowania środków finansowych przez rodzinę objętą wsparciem w ramach ww. Programu.

Od wydanych decyzji w sprawie świadczenia wniesiono 6 odwołań, które przekazano do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, jako organu II instancji, z czego:

- 2 decyzje uchylono i przekazano do ponownego rozpatrzenia
- 4 odwołania utrzymano w mocy.

Tabela 11 - Informacja o należnych świadczeniach wychowawczych, poniesionych na ten cel wydatkach z budżetu państwa oraz liczbie rodzin z ustalonym prawem do świadczenia wychowawczego w 2017 roku

		1. Liczba świadczeń wychowawczych wypłaconych w miesiącu, w tym:	1.1 W ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego	2. Poniesione z budżetu państwa wydatki na świadczenie wychowawcze (bez środków na koszty obsługi i wdrożenie oraz odzyskanych kwot nienależnie pobranych) w miesiącu:	2.1 W ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego	3. Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze w danym miesiącu, w tym:	3.1 Liczba rodzin pobierających świadczenie wychowawcze na <u>pierwsze dziecko</u> , w tym:	3.1.1 Liczba rodzin z ustalonym prawem do świadczenia wychowawczego na pierwsze dziecko w sytuacji, gdy członkiem rodziny jest dziecko niepełnosprawne
MIESIĄC	I	3.212	101	1.588.656,40	38.962,10	1.930	1.187	110
	II	3.238	108	1.611.461,90	52.116,40	1.964	1.203	104
	III	3.296	130	1.630.060,30	55.456,00	1.958	1.203	103
	IV	3.186	52	1.582.733,70	23.887,10	1.963	1.207	109
	V	3.217	108	1.599.346,10	51.366,20	1.958	1.202	104
	VI	3.222	64	1 603.908,70	30.733,80	1.967	1.227	108
	VII	3.262	65	1.622 208,00	30.734,80	1.980	1.235	104
	VIII	3.261	95	1.623.606,80	45.734,80	1.978	1.221	101
	IX	3.260	78	1.620.486,20	36.901,50	1.980	1.213	97
	X	2.671	8	1.331.241,90	4.000,00	1.723	813	114
	XI	3.180	29	1.582.988,30	14.500,00	1.792	961	145
	XII	3.047	44	1.515.261,90	22.000,00	1.823	985	144

Rozdział 85502 – Świadczenia rodzinne

Obok działalności w sferze pomocy społecznej, Ośrodek realizuje dodatkowe zadanie określone jako system świadczeń pieniężnych na rzecz rodziny. System ten obejmuje wypłatę świadczeń rodzinnych z dodatkami, świadczeń alimentacyjnych i zasiłków dla opiekunów, które są zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej. Od stycznia 2017 realizowane jest również nowe zadanie związane z ustawą o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Do ustawowego katalogu świadczeń rodzinnych należą:

- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna,
- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami,
- jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka,
- świadczenie rodzicielskie,
- świadczenie „Za życiem”,
- świadczenia alimentacyjne.

Dział Świadczeń Rodzinnych wypłaca pełen katalog świadczeń, które przedstawiono w poniższej tabeli wraz z obowiązującymi kwotami

Tabela 12 – Świadczenia rodzinne w podziale na ich rodzaje i wysokość obowiązujące w roku 2017

Typ świadczenia	Kwota świadczeń obowiązująca w 2017r.
Zasiłek rodzinny	- 95 zł m-nie na dziecko w wieku do 5 lat - 124 zł m-nie na dziecko w wieku 6-18lat - 135 zł m-nie na dziecko w wieku 18-24 lata
Opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400 zł miesięcznie
Urodzenie dziecka	1 000 zł jednorazowo
Samotne wychowywanie dziecka	- 193 zł m-nie nie więcej niż 386 zł na wszystkie dzieci, w przypadku dziecka niepełnosprawnego kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł na dziecko, nie więcej niż 160 zł na wszystkie dzieci
Kształcenie rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	- 90 zł m-nie na dziecko w wieku do 5 lat - 110 zł m-nie na dziecko w wieku powyżej 5 lat
Rozpoczęcie roku szkolnego	100 zł jednorazowo
Nauka w szkole poza miejscem zamieszkania	- 69 zł m-nie (dojazd) na każde dziecko - 113 zł m-nie (zamieszkanie w internacie) na dziecko
Wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	95 zł m-nie
Zasiłek pielęgnacyjny	153 zł m-nie
Świadczenie pielęgnacyjne	1 406 zł m-nie
Specjalny zasiłek opiekuńczy	520 zł m-nie

Zasiłek dla opiekuna	520 zł m-nie
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka („becikowe”)	1 000 zł jednorazowo
Świadczenie rodzicielskie	1 000 zł m-nie
Świadczenie „Za życiem”	4 000 zł jednorazowo

Zasiłek rodzinny - prawo do zasiłku przysługuje każdej rodzinie, jeżeli spełnia obowiązujące w ustawie kryteria. Według kryterium dochodowego - dochód nie może przekroczyć kwoty 674,00 zł oraz kwoty 764,00 zł, gdy w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne. Zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują na wniosek osoby zainteresowanej. W przypadku, gdy dochód rodziny przekracza kryterium dochodowe (o kwotę nie wyższą niż kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalone prawo do tych świadczeń), zasiłek rodzinny przysługuje w kwocie pomniejszonej o przekroczone kryterium dochodowe. Jest to tzw. „mechanizm złotówka za złotówkę”, który pozwala na pobieranie świadczeń w niższej wysokości.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego. Uprawnieni do pobierania tego świadczenia są więc między innymi bezrobotni (niezależnie od rejestracji w urzędzie pracy), studenci, rolnicy, a także wykonujący prace na podstawie umów cywilnoprawnych, a także osoby zatrudnione lub prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, jeśli nie pobierają zasiłku macierzyńskiego. Świadczenie to ma na celu objęcie wsparciem jak największej grupy osób i zapewnienie rodzicom jak największego wsparcia materialnego w pierwszym okresie życia dziecka. Świadczenie rodzicielskie w wysokości 1.000 zł miesięcznie nie jest uzależnione od kryterium dochodowego (jest to kwota netto, gdyż świadczenie rodzicielskie nie podlega opodatkowaniu ani innym obciążeniom). W 2017 ze świadczenia skorzystało 87 kobiet, wypłacono 862 świadczenia na kwotę 919.122,65 zł.

Świadczenie wynikające z ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka chorego, niepełnosprawnego, obciążonego wadami rozwojowymi czy genetycznymi. Jest to jednorazowe świadczenie w wysokości 4.000 zł, które można otrzymać po złożeniu stosownego wniosku wraz z załączonymi do niego zaświadczeniami:

1) o pozostawianiu matki dziecka pod opieką medyczną najpóźniej od 10 tygodnia ciąży do porodu (wymóg ten nie dotyczy opiekunów prawnych, opiekunów faktycznych i osób, które przysposobiły dziecko) wystawionym przez lekarza lub położną

2) potwierdzającym u dziecka ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawionym wyłącznie przez lekarza posiadającego II stopień lub tytuł specjalisty w dziedzinie położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii.

Liczba świadczeń rodzinnych wyniosła 44.227 i uległa zwiększeniu w stosunku do lat 2015 i 2016, w których odnotowano odpowiednio 40.294 i 43.666.

Poniżej przedstawiono liczbę świadczeń w roku 2017 w porównaniu do roku 2015 i 2016.

Tabela 13 – Liczba świadczeń w latach 2015 – 2017

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń 2015	Liczba świadczeń 2016	Liczba świadczeń 2017
1.	Zasiłki rodzinne	19.572	21.326	20.924
2.	Dodatki do zasiłków rodzinnych	8.205	9.076	9.964
2 a	Urodzenie dziecka	108	142	159
2 b	Opieka nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	363	522	452
2 c	Z tytułu samotnego wychowywania dziecka	703	742	583
2 d	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia	234	322	473
2 e	Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia	964	1.199	1.269
2 f	Rozpoczęcia roku szkolnego	1.201	1.203	2.134
2 g	Na pokrycie wydatków związanych z zamieszkaniem w miejscowości, w której znajduje się szkoła	95	99	101
2 h	Na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła	960	1.039	1.017
2 i	Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	3.577	3.808	3.757
3.	Świadczenia opiekuńcze (wiersz 3.+4.)	12.268	12.992	13.033
3 a	Zasiłki pielęgnacyjne	10.555	11.064	11.520
3 b	Świadczenia pielęgnacyjne	895	1.080	1.166
3 c	Specjalny zasiłek opiekuńczy	192	362	347
4.	Zasiłek dla opiekuna	626	486	378
5.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	249	272	306
6.	Świadczenie rodzicielskie	0	862	1.035
7.	Świadczenie „Za życiem”	0	0	3

Z powyższego zestawienia wynika, że następuje zwiększenie liczby przyznawanych świadczeń. Wzrost ma swoje źródło w fakcie, iż realizacja świadczeń rodzinnych, jako proces dynamiczny, reaguje na bieżąco na zmiany sytuacji życiowej świadczeniobiorców. Przykładem takiej sytuacji może być: uzyskanie lub utrata dochodu, zmiana miejsca zamieszkania, rozpoczęcie kontynuacji nauki przez dziecko w wieku powyżej 18 roku życia. W takich przypadkach każdorazowo, po uzyskaniu informacji od świadczeniobiorcy, podejmowane są działania związane z weryfikacją decyzji w zakresie przyznania prawa do dodatkowych świadczeń bądź też uchynieniem decyzji na przyznane świadczenia. Nadto świadczenia, dla których zaobserwowano wzrost, nie są zależne od dochodu, tj. świadczenia zależne od otrzymanego orzeczenia o niepełnosprawności.

W 2017 roku realizowano nadal świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzono postępowania wobec dłużników alimentacyjnych. **Świadczenie alimentacyjne** przysługuje dzieciom uprawnionym do alimentów zasądzonych od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. W ramach realizacji zadania w 2017 r. o tę formę pomocy wnioskowało 121 osób. Wydano 443 decyzje na podstawie, których zrealizowano 2.119 świadczeń na łączną kwotę 817.065 zł.

W ramach postępowań wobec dłużników alimentacyjnych odzyskano kwotę: 183.905,39 zł (kwota zwrócona przez dłużników z tytułu wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego), z czego:

- 150.352,66 zł przekazane na dochody państwa, w tym odsetki 100.023,56
- 33.552,73 zł przekazane na dochody własne organu właściwego wierzyciela.

Dłużnikiem alimentacyjnym, w rozumieniu ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, jest osoba zobowiązana do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego, przeciwko której egzekucja okazała się bezskuteczna. Organem właściwym dłużnika jest burmistrz miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego.

W okresie sprawozdawczym Ośrodek posiadał zarejestrowanych 356 dłużników alimentacyjnych w ramach funduszu alimentacyjnego, w tym dla 55 dłużników właściwym do podejmowania działań jest inny organ niż Burmistrz Bytowa. W stosunku do 155 dłużników alimentacyjnych wypłacane były na rzecz ich dzieci świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Z dłużnikami przeprowadzono 62 wywiady alimentacyjne. Poinformowano komornika o ustaleniach z wywiadu oraz oświadczenia majątkowego, mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych. W efekcie podjętych działań:

- zobowiązano 14 dłużników do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy,

- wobec 27 dłużników wystąpiono z wnioskiem do PUP o aktywizację zawodową,
- w 49 przypadkach wszczęto postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań, w tych sprawach wydano 40 decyzji,
- skierowano 33 zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej w Bytowie o podejrzenie popełnienia przestępstwa w zw. z art. 209 par. 1 KK,
- zwrócono się do Starosty o zatrzymanie prawa jazdy dla 11 dłużników.
- wykonano 80 zgłoszeń do biur informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych zgodnie z ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i ustawą z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.

Ogólna kwota wydatków poniesionych na świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny w 2017 r. wyniosła **9.987.496,26 zł.**

Poniżej przedstawiono tabelę określającą liczbę świadczeń oraz poniesione koszty związane z ich realizacją.

Tabela 14 – Wydatki na świadczenia rodzinne

Lp.	RODZAJ ŚWIADCZENIA	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA
1.	Świadczenia rodzinne	44.227	7.363.853,94
2.	Fundusz Alimentacyjny	2.119	817.065,00
3.	Świadczenia społeczne (zasiłek dla opiekuna)	378	190.421,30
4.	Świadczenie rodzicielskie	1.035	919.122,65
5.	Świadczenie „Za życiem”	3	12.000,00
5.	Składki emerytalno-rentowe	1.206	384.844,58
6.	Składki emerytalno-rentowe (zasiłek dla opiekuna)	273	37.315,64
8.	Koszty obsługi	x	262.873,15
	Razem	x	9.987.496,26

W 2017 r. wydano **2.701** decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym w sprawie:

1. świadczeń rodzinnych – 2 497, liczba wniosków 1 335,
2. świadczeń z funduszu alimentacyjnego – 204, liczba wniosków 129.

Od powyższych decyzji wniesiono 6 odwołań, które przekazano do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, jako organu II instancji, z czego:

- 4 utrzymano w mocy,
- 1 odwołanie Organ uznał za zasadne i przyznał świadczenie na mocy art. 132 Kpa.

Ponadto na obsługę zadania, przeznaczono również środki samorządowe w kwocie **38.080,00** pochodzące z dochodów własnych dłużnika.

Rozdział 85504 – Wspieranie rodziny

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Bytowie realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pomagając rodzinom w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Zadanie w 2017 r. finansowane było częściowo z dotacji celowej, środków własnych gminy oraz z Funduszu Pracy i wyniosło **193.854,55**

w tym:

- wydatki budżetowe z dotacji celowej wyniosły	-	14.008,08
- wydatki ze środków budżetu gminy wyniosły	-	151.444,36
- dotacja z Funduszu Pracy	-	28.402,11

Struktura tego wydatku przedstawia się następująco :

<u>a) wydatki na wynagrodzenia i pochodne</u>		<u>80.390,10</u>
- 4010 wynagrodzenia osobowe (dotacja celowa)	-	14.008,08
- 4010 wynagrodzenia osobowe	-	22.902,91
- dotacja z Funduszu Pracy na wynagrodzenia	-	28.402,11
- 4040 dodatkowe wynagrodzenia roczne	-	2.492,05
- 4110 składki na ubezpieczenie społeczne od wynagrodzeń	-	11.621,54
- 4120 składki na Fundusz Pracy	-	963,41
<u>b) wydatki rzeczowe</u>		<u>8.328,28</u>
- 4210 zakup materiałów i wyposażenia	-	2.110,00
- 4300 zakup usług pozostałych	-	4.700,00
- 4360 opłaty z tyt. zakupu usług telekomunikacyjnych	-	600,00
- 4410 podróże służbowe krajowe	-	381,76
- 4700 szkolenia pracowników	-	536,52
<u>c) świadczenia społeczne</u>		
- 3110 świadczenia społeczne	-	<u>105.136,17</u>

Struktura wydatków tego zadania, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przedstawia się następująco:

- 16.799,95 zł. – tj. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,

- 5.318,87 zł. – tj. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 83.017,35 zł. – tj. 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Powyższa analiza przedstawia pokrycie kosztów pobytu 23 dzieci z gminy Bytów.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji wymienionych zadań za 2017 r. Ośrodek przedstawił na Sesji Rady Miejskiej w marcu br.

II Inna działalność Ośrodka

II.1 Prace społecznie użyteczne

W gminie Bytów prace społecznie użyteczne to forma wsparcia skierowana do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, posiadających *II profil pomocy*, jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz uczestniczących w kontrakcie socjalnym.

MOPS organizował prace społecznie użyteczne (PSU) na podstawie porozumienia zawartego między Powiatowym Urzędem Pracy w Bytowie, a Gminą Bytów. Prace te odbywały się bez nawiązania stosunku pracy. Wykonywane były w wymiarze do 10 godzin tygodniowo, lecz nie więcej niż 40 godzin miesięcznie. Za ich wykonanie osoba bezrobotna otrzymywała w 2017 roku świadczenie w wysokości 8,10 zł za godzinę.

Ogólny koszt prac społecznie użytecznych w 2017 r. (za okres XII/2016-XI/2017) wyniósł 128.709,00 zł, w tym koszty poniesione przez poszczególne instytucje wyniosły:

- Gmina Bytów - 35.633,52 zł
- Powiatowy Urząd Pracy - 77.225,40 zł
- Szpital Powiatu Bytowskiego - 15.850,08 zł

W ramach PSU w 2017 r. Ośrodek zaktywizował łącznie **65 osób** bezrobotnych (w tym 43 kobiety i 22 mężczyzn). Prace były wykonywane w następujących podmiotach:

- Sołectwa: Dąbie, Gostkowo, Grzmiąca, Mądrzechowo, Niezabyszewo, Płotowo, Pomysk Mały, Pomysk Wielki, Rzepnica, Sierzno, Ząbinowice. W ramach prac wykonywano: sprzątanie chodników, placów zabaw, świetlic, przystanków PKS, parkingów, koszenie trawy, sadzenie kwiatów i krzewów, oczyszczanie poboczy dróg, odśnieżanie itp.;
- Szkoła Podstawowa w Niezabyszewie: sprzątanie i prace porządkowe na terenie szkoły i wokół obiektu;
- Szkoła Podstawowa nr 5 w Bytowie: prace porządkowe wokół szkoły i w szkole;
- Gimnazjum nr 2 w Bytowie: sprzątanie pomieszczeń szkolnych;
- Miejski Klub Sportowy „Drutex-Bytovia”: prace porządkowe w „Domku Piłkarza” i na terenie boiska MOSiR;
- Kompleks Basenowo-Rekreacyjny: prace porządkowe, odśnieżanie;
- MOPS w Bytowie: prace porządkowe w Ogrzewalni dla osób bezdomnych przy ul. Przemysłowej 38; roznoszenie korespondencji; pomoc podopiecznym: robienie zakupów, sprzątanie; pomoc przy rozładunku i wydawaniu żywności.
- Bytowskie Centrum Kultury w Bytowie: sprzątanie dziedzińca i wzgórza zamkowego;

- Szpital Powiatu Bytowskiego: sprzątanie terenu szpitala, pomoc przy pracach remontowych oraz pomoc w punkcie dystrybucji pościeli;
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Bytowie: prace porządkowe w placówce, pomoc podopiecznym ŚDS;
- Centrum Integracji Społecznej w Bytowie: sprzątanie posesji Miła 26 i 26a, odśnieżanie chodników.

II.2 Zadania z zakresu pomocy społecznej zlecone do realizacji innym podmiotom

Ośrodek wsparcia – Środowiskowy Dom Samopomocy w Bytowie

Realizację specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi gmina Bytów zleciła Fundacji „Sprawni Inaczej w ośrodku wsparcia, tj. Środowiskowym Domu Samopomocy w Bytowie.

Środowiskowy Dom Samopomocy w gminie Bytów przeznaczony jest dla 43 osób przewlekle psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie, osób, które w wyniku upośledzenia niektórych funkcji organizmu lub zdolności adaptacyjnych wymagają pomocy. W analizowanym okresie do placówki uczęszczały 44 osoby.

ŚDS prowadzi terapię zajęciową i ruchową oraz rehabilitację społeczną, zawodową i medyczną, zajęcia terapii indywidualnej i grupowej, pomoc lekarza specjalisty rehabilitacji i psychologa, wspieranie rodziców/opiekunów i najbliższego otoczenia.

Koszt realizacji zadania wyniósł: 715.988,00 zł, w tym:

- z budżetu państwa: 685.988,00 zł
- z budżetu gminy: 30.000,00 zł.

Usługi opiekuńcze

Zadanie realizowane ze środków samorządowych oraz dotacji z budżetu państwa w ramach zadań własnych i zleconych w formie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W 2017 r. pomocą w formie usług opiekuńczych objęto **31 osób**. Wypracowano 10.668 godzin. Zadanie jest realizowane przez Centrum Integracji w Bytowie i tam też znajdują się środki na realizację tego zadania.

Szczególny rodzaj usług specjalistycznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi organizują gminy, jako zadania zlecone przez administrację rządową. Z tej formy pomocy korzystało **15 osób**, wypracowano łącznie 7.063 godziny.

Zadanie realizowane było przez:

- Centrum Integracji Społecznej w Bytowie dla 4 osób (dorośli) z zaburzeniami psychicznymi, wypracowano 4.971 godzin. Środki finansowe na realizację zadania znajdują się w ww. jednostce.

- Fundację „Sprawni Inaczej” dla 11 osób (dzieci) z zaburzeniami psychicznymi ze spektrum autyzmu. Zajęcia prowadzone były przez specjalistów: pedagogów, terapeutów zajęciowych, logopedów, psychologów i fizjoterapeutów. Rodzaj terapii zlecany był przez lekarza psychiatrę lub psychologa i dotyczył rozwijania umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Wypracowano 2.092 godziny. Koszt zadania wyniósł 69.036,00 zł.

Środki na zadania znajdowały się w budżecie gminy Bytów.

II.3 Poradnictwo specjalistyczne

Ośrodek zapewnienia dostęp do specjalistycznego poradnictwa prawnego i psychologicznego. Tą formą pomocy objęto głównie osoby i rodziny korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

Poradnictwo prawne:

Radca prawny zatrudniony w MOPS udzielał pomocy w formie porad prawnych. Pomoc ta udzielana była najczęściej w formie udzielania wyjaśnień odnośnie sytuacji byłych współmałżonków oraz obowiązku alimentacyjnego, w tym obowiązku opieki nad starszym członkiem rodziny. Zmianie uległy problemy, z którymi zwracają się mieszkańcy, a mianowicie sposób sprawowania opieki nad osobami starszymi, zakres tej opieki i osoby zobowiązane do jej sprawowania oraz sposób wykonywania orzeczeń Sądu o skierowaniu na przymusowe leczenie psychiatryczne. Z tej formy wsparcia skorzystały 53 osoby (136 osób w rodzinach).

Poradnictwo psychologiczne:

W 2017 r. psycholog zatrudniony w MOPS przeprowadził 176 indywidualnych konsultacji z klientami ośrodka (89 osób, 219 osoby w rodzinach).

Osoby korzystające z konsultacji najczęściej poruszały tematy dotyczące uzależnienia od alkoholu, przemocy w rodzinie. Głównymi celami spotkań było motywowanie uczestników do leczenia odwykowego. Psycholog – konsultant wskazywał miejsca, do których należy się udać, aby skorzystać z profesjonalnej pomocy. Duży odsetek wśród klientów uczestniczących w konsultacjach stanowiły matki z dziećmi. Matki skarżyły się na problemy opiekuńczo-wychowawcze. Problem ten był ściśle powiązany z innymi, np. z przemocą. Psycholog udzielał wsparcia matkom oraz wskazywał miejsca, gdzie dodatkowo można skorzystać ze

wsparcia. Praca z osobami, u których członek rodziny zmarł, to kolejne zadanie psychologa – konsultanta. Celem takiej pracy było wsparcie klientów oraz pomoc w zaakceptowaniu sytuacji. Psycholog pracował z takimi problemami jak: molestowanie seksualne, depresja, schizofrenia, uzależnienie od komputera, konflikty w rodzinie, zdrady małżeńskie, brak akceptacji niepełnosprawności.

Oprócz konsultacji indywidualnych psycholog prowadził spotkania ze społecznością lokalną z ul. Przemysłowej 38. Celem spotkań było: dostarczenie wiedzy nt. sposobu rozwiązywania konfliktów, sposobu radzenia sobie z trudnymi emocjami, wychowywania dzieci, uzależnienie od alkoholu i przemocy. W spotkaniach uczestniczyło od 3 do 11 osób.

II.4 Projekty socjalne

Projektem socjalnym nazywamy zamierzony plan działania polegający na kreowaniu pomysłów służących usprawnianiu lub ulepszaniu rzeczywistości społecznej.

Celem projektu socjalnego jest w szczególności uzyskanie (poprzez jego realizację) zmiany na lepsze oraz poprawy sytuacji osoby, rodziny, grupy.

Projekt socjalny *charakteryzuje się następującymi cechami:*

- jest niepowtarzalny (inna grupa klientów, inny budżet, inne zasoby niezbędne),
- służy rozwiązywaniu problemu (czynnikiem generującym jego tworzenie jest chęć rozwiązania problemu czyli dokonania zmiany),
- służy dokonaniu zmiany (projekt kończy się wykonaniem czegoś),
- jest ograniczony (tzn. ma określony czas trwania, określoną datę rozpoczęcia i zakończenia, ograniczoną liczbę zasobów oraz określony budżet),
- charakteryzuje go złożoność (tj. duża ilość wykonywanych zadań).

W roku 2017 Ośrodek realizował następujące projekty socjalne:

1. „Pierwsza Gwiazdka”

Projekt socjalny realizowany w grudniu 2017 r., skierowany do dzieci, osób samotnych, bezdomnych i niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie gminy Bytów. Projekt składał się z dwóch części.

Pierwsza z nich to impreza z okazji dnia Św. Mikołaja zatytułowana „Pierwsza Gwiazdka”, która odbyła się dnia 09.12.2017 r. w Bytowskim Centrum Kultury, gdzie odbył się seans filmu animowanego pt. „Pierwsza Gwiazdka”. W projekcji filmu wzięło udział 165 dzieci w wieku 7-12 lat, które otrzymały paczki świąteczne. Pozostałe dzieci z rodzin korzystających z pomocy z tut. Ośrodka, w przedziale wiekowym 3-6 lat i 12-15 lat (154 dzieci) otrzymały paczki w

dniu 11 grudnia. Dzieci pochodziły z rodzin dysfunkcyjnych, zagrożonych alkoholizmem, bezrobociem, przemocą w rodzinie, a także z rodzin niepełnych i wielodzietnych. Nad przebiegiem akcji czuwali pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytowie oraz wolontariusze. Paczki w łącznej liczbie 319 sfinansowane były ze środków Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Łączny koszt paczek dla dzieci wyniósł 34.930,50zł.

Druga część projektu to kolacja wigilijna, na którą zaproszono około 80 osób, mieszkańców gminy Bytów. Wieczera wigilijna odbyła się 21 grudnia 2017 r. w Restauracji „Jaś Kowalski” w Bytowie. Kolację wigilijną ufundował właściciel restauracji, ryby i ciasto pozyskano od sponsorów. Goście wigilijni otrzymali paczki żywnościowe sfinansowane ze środków Rządowego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Łączny koszt 95 paczek wigilijnych wyniósł 11.792,35zł. Czas wieczery uświetnił występ pracowników Środowiskowego Domu Samopomocy – Pań Aldony Walk i Alicji Ogrodnik.

Współrealizatorami projektu byli: Restauracja „Jaś Kowalski” w Bytowie, Gimnazjum nr 1 w Bytowie, „Caritas” przy Parafii Kościoła Św. Katarzyny w Bytowie.

2. „Zmiany czas zacząć”

Projekt socjalny realizowany był w okresie od kwietnia do grudnia 2017 r. Projektem objęto osoby samotne, bezdomne i rodziny z dziećmi zamieszkałe przy ulicy Przemysłowej 38 i 38a. Działania prowadzone w projekcie skierowane były do około 10 rodzin z dziećmi i 10 osób samotnych, bezdomnych. W zajęciach w ramach projektu łącznie uczestniczyło 65 osób.

W ramach działań projektowych odbyło się 15 spotkań grupowych z psychologiem i pracownikami socjalnymi. Odbyły się również 2 spotkania integracyjne: „Wielkie grillowanie” i „Wielkie sprzątanie”. Środki finansowe pochodziły od sponsorów.

Na spotkaniach grupowych omawiano bieżące problemy społeczności lokalnej. Poszukiwano wspólnie konstruktywnych rozwiązań do wskazywanych przez rodziny, osoby problemów. Wspólna praca nad problemem, przy wsparciu psychologa pracowników socjalnych, powodowała, iż osoby same podsuwały lub znajdowały rozwiązania.

Spotkania integracyjne wzmocniły więzi społeczne i doprowadziły do zbudowania przynależności do tej społeczności lokalnej poprzez okazywany sobie szacunek, dobre słowo, pozytywne spojrzenie. Wspólnie spędzony czas przyczynił się do poznania się, zbudowania zaufania, podniesienia poczucia własnej wartości rodziców, dzieci, osób samotnych i bezdomnych poprzez integrację ze środowiskiem lokalnym.

3. „Rodzice i JA – MY”

Projekt socjalny realizowany był w okresie 01.04.2017 - 30.06.2017, w ramach współpracy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bytowie i Stowarzyszenia NAZARET im. Św. Filipa Neri w Bytowie. Środki na realizację projektu uzyskano w ramach dotacji z Gminy Bytów na podstawie ogłoszonego konkursu dla organizacji pozarządowych.

Projekt objął wsparciem 10 rodzin wykazujących bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych z terenu gminy Bytów. Rodziny zostały objęte kompleksowym systemem wsparcia poprzez uczestnictwo w zajęciach i konsultacjach ze specjalistami.

W ramach działań projektu zrealizowano:

- 8 spotkań - wykłady tematyczne nt. prawidłowego żywienia, higieny osobistej i otoczenia, określaniu potrzeb rozwojowych dziecka oraz adekwatne do wieku dobieranie zabawek i gier edukacyjnych dla dzieci,
- 20 godzin konsultacji z psychologiem, w których uczestniczyli przedstawiciele rodzin – ojciec bądź matka dzieci. Konsultacje udzielane były przez psychologa zatrudnionego w MOPS w Bytowie na podstawie zawartego porozumienia,
- cykl 6 zajęć edukacyjno – warsztatowych pod hasłem „Zabawa, rodzice i ja”. Warsztaty uświadomiły rodzicom, że zabawa to cenna forma spędzania czasu wolnego, a także bardzo ważny element w rozwoju każdego dziecka, to czas budowania więzi, które w przyszłości wpłyną na osobowość i całe życie dzieci. W trakcie zajęć było: wspólne czytanie bajek, zabawa z masą solną, zabawa z balonami, malowanie koszulek, przygotowywanie sałatki owocowej, prace plastyczne, puszczanie baniek itp.
- 20 godzin sesji rodzinnych prowadzonych przez psychologa w miejscu zamieszkania. Rodzice podczas sesji zdobyli wiedzę dot. prawidłowych wzorców, stawiania granic. W pracy z rodzinami zostały wykorzystane metody edukacji aktywnej, pracy indywidualnej i zespołowej oraz omówienia i dyskusje.

Podsumowaniem projektu było spotkanie integracyjne „Dzień Rodziny”. Wykorzystując zajęcia ogólnorozwojowe z elementami sportu i rywalizacji rodziny, czyli rodzice i dzieci, wspólnie spędzali czas integrując się z innymi rodzinami.

Poprzez realizację projektu nastąpiło wzmocnienie więzi rodzinnych, wspólnie spędzony czas, gry i zabawy, zajęcia warsztatowe oraz spotkanie integracyjne przyczyniły się do podniesienia poczucia własnej wartości rodziców i dzieci, integracji ze środowiskiem.

4. „Pomoc dla pogorzalców”

Projekt socjalny realizowany był w okresie od 16.01.2017 do 30.04.2017. celem

realizowanego projektu był powrót czteroosobowej rodziny z dwojgiem małych dzieci do mieszkania, które w dniu 16.01.2017 uległo zniszczeniu wskutek pożaru.

Projekt realizowano wspólnie ze Stowarzyszeniem NAZARET im. Św. Filipa Neri w Bytowie. Środki pieniężne na realizację projektu pochodziły ze zbiórek zorganizowanych w Parafiach Św. Filipa Neri i Św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Bytowie oraz od darczyńców, którzy w formie rzeczowej i usługowej wspierali projekt.

W ramach projektu zrealizowano następujące działania: zorganizowano zbiórkę środków pieniężnych w parafiach Św. Katarzyny Aleksandryjskiej i Św. Filipa Neri w Bytowie, pozyskano wykonawców, którzy nieodpłatnie wykonali prace remontowe, monitorowano przebieg prac remontowych oraz wydatkowanie środków pieniężnych zebranych podczas realizacji projektu. W kwietniu rodzina mogła powrócić do wyremontowanego mieszkania.

5. „Pogotowie towarzyskie dla seniorów”

Projekt socjalny pn. „Pogotowie towarzyskie dla seniorów” realizowany był w okresie od kwietnia do czerwca 2017 r. Projekt skierowany był do osób samotnych, niepełnosprawnych, w podeszłym wieku, zamieszkujących w Bytowie.

W ramach projektu dwóch pracowników socjalnych odwiedziło 13 osób. Pracownicy socjalni udzielali wsparcia, służyli poradą w sprawach urzędowych, dostarczali żywność w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020. Pracownicy socjalni rozmawiali z beneficjentami projektu o ich codziennych problemach życiowych, udzielali informacji o środowisku lokalnym, o wydarzeniach, które dotyczyły ich jako mieszkańców, a niekiedy po prostu służyli swoją obecnością. Osoby starsze opowiadały o swoim życiu, rodzinie. Spotkania miały na celu integrację osób ze środowiskiem, od którego z różnych względów i powodów zostały odsunięte. Pracownicy socjalni motywowali beneficjentów do większych kontaktów z sąsiadami, ze znajomymi. W miarę możliwości beneficjentów, ułatwiali im wyjście z mieszkania i bezpośredni kontakt z otoczeniem. Każdy z beneficjentów oprócz wskazanej pomocy otrzymał informację o wszystkich przysługujących i dostępnych formach pomocy.

II.5 Pomoc żywnościowa 2017

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa (PO PŻ) 2014 – 2020 jest programem polegającym na dostarczaniu najuboższym osobom w Polsce pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków. Dodatkowo wobec wielu osób objętych programem realizowane były różne działania towarzyszące, mające na celu włączenie społeczne. Wsparcie w postaci pomocy

żywnościowej w ramach PO PŻ adresowane jest do osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, spełniających kryteria określone w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, (czyli z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych), których dochód nie przekracza 200% kryterium dochodowego uprawniającego do skorzystania z pomocy społecznej, tj. **1.268 zł** dla osoby samotnie gospodarującej i **1.028 zł** dla osoby w rodzinie. Osoby i rodziny, które nie korzystają z pomocy społecznej, mogą być kierowane do uzyskania pomocy żywnościowej na podstawie oświadczenia o wysokości dochodów i spełniania przesłanek, o których mowa w art. 7 ww. ustawy. Ważnym elementem w PO PŻ jest obowiązkowe prowadzenie działań włączenia społecznego, mającego na celu włączenie osób doświadczających deprivacji materialnej w funkcjonowanie społeczności lokalnych, pomoc towarzyszącą niezbędną dla zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych, a także wzmacnianie samodzielności i kompetencji w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Rolą ośrodków w tym zakresie jest współpraca z organizacjami, pełniącymi rolę operatorów lokalnych i regionalnych w celu:

- udzielenia pomocy osobom korzystającym ze wsparcia Programu na drodze do aktywizacji społecznej,
 - oceny, czy poszczególne osoby wymagają wsparcia aktywizacyjnego w postaci usług aktywnej integracji lub innych usług społecznych,
- a także
- kierowanie osób zgłaszających chęć korzystania z pomocy żywnościowej do objęcia wsparciem aktywizacyjnym przez innych beneficjentów EFS (Europejskiego Funduszu Społecznego),
 - informowanie o możliwościach uzyskania wsparcia przez odbiorców pomocy PO PŻ ze środków EFS w postaci uczestnictwa w konkretnych projektach.

W ubiegłym roku gmina Bytów we współpracy ze Stowarzyszeniem NAZARET im. Św. Filipa Neri (Organizacją Partnerską Lokalną), Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Stowarzyszeniem Bank Żywności w Chojnicach (Organizacją Partnerską Regionalną) kontynuowała realizację **Podprogramu 2016** (do końca czerwca 2017) oraz przystąpiła do realizacji **Podprogramu 2017** (od 01 sierpnia 2017).

Podprogram 2016 zakładał dystrybucję, w okresie od 01.08.2016 do 30.06.2017, paczek żywnościowych składających się z minimum kilka (tj. co najmniej 3) artykułów spożywczych z różnych grup towarowych. Łącznie w okresie 01.01 – 30.06.2017 r. zakwalifikowano było 1.192 osoby i wydano 6.708 paczek.

Łączna ilość wydanej żywności w ww. okresie wyniosła ponad 37 ton (37,25520), a rodziny otrzymały następujący asortyment (ilość w tonach):

- artykuły skrobiowe: makaron jajeczny (3,08), ryż biały (3,756), herbatniki maślane (1,8776)
- artykuły mleczne: mleko (6,1), ser podpuszczkowy dojrzewający (2,808)
- artykuły warzywne i owocowe: groszek z marchewką (2,4112), koncentrat pomidorowy (1,328), fasola biała (1,5504) powidła śliwkowe (1,0944)
- artykuły mięsne: gulasz wieprzowy z warzywami (4,93), filet z makreli w oleju (1,598), szynka drobiowa (1,4964), szynka wieprzowa (0,33), pasztet wieprzowy (0,1952)
- cukier biały (2,38)
- tłuszcze: olej rzepakowy (2,32).

Podprogram 2017 zakłada dystrybucję, w okresie od 01.08.2017 do 30.06.2018r., paczek żywnościowych składających się z minimum kilka (tj. co najmniej 3) artykułów spożywczych z różnych grup towarowych. Łącznie w okresie 01.08 – 31.12.2017 r. zakwalifikowano 1.223 osoby i wydano 3.600 paczek. Łączna ilość wydanej żywności w ww. okresie wyniosła ponad 22 tony (22,044), a rodziny otrzymały następujący asortyment (ilość w tonach):

- artykuły skrobiowe: makaron jajeczny (1,8), makaron kukurydziany (0,6), ryż biały (1,2), kasza gryczana (1,2), herbatniki maślane (1,2)
- artykuły mleczne: mleko (3,6)
- artykuły warzywne i owocowe: groszek z marchewką (1,92), koncentrat pomidorowy (0,96), fasola biała (0,96), buraczki wiórki (0,42), powidła śliwkowe (0,72)
- artykuły mięsne: filet z makreli w oleju (0,612), szynka drobiowa (1,08), szynka wieprzowa (0,72), pasztet wieprzowy (0,192), gulasz wieprzowy (1,02)
- cukier biały (2,4)
- tłuszcze: olej rzepakowy (2,4).

Zgodnie z wytycznymi w zakresie realizacji PO PŻ 2014-2020, zarówno w Podprogramie 2016 jak i 2017 realizowane były działania towarzyszące (niefinansowane ze środków PO PŻ) skierowane do osób korzystających z pomocy żywnościowej. W okresie sprawozdawczym, obejmującym Podprogram 2016 i 2017:

1) udzielono wsparcia psychologicznego 68 beneficjentom ostatecznym w postaci konsultacji psychologicznych świadczonych przez psychologa naszego Ośrodka (2016 – 40 osób, 2017 – 28 osób),

2) udzielono wsparcia osobom bezdomnym (beneficjentom PO PŻ) w postaci następujących działań:

- korzystanie z ogrzewalni dla bezdomnych osób
- korzystanie z kąpeli, możliwości przeprania ubrań, bielizny
- dostarczanie artykułów higieny osobistej, preparatów na świerzb, wszawicę, środków opatrunkowych, przeciwbólowych
- uczestnictwo w zajęciach prowadzonych w ramach Punktu Informacyjnego, tj., poradnictwa socjalnego, psychologicznego
- kultywowanie tradycji – organizacja Wigilii i Świąt Bożego Narodzenia.

Poza powyższymi działaniami realizowanymi w ramach działań statutowych OPL, prowadzone były również działania współfinansowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w formie:

1. warsztatów kulinarnych pokazujących różne możliwości przygotowania potraw i wykorzystania produktów z PO PŻ
2. warsztatów dietetycznych i dotyczących zdrowego żywienia
3. programów edukacyjnych nt. zdrowego odżywiania i przeciwdziałania marnotrawieniu żywności
4. warsztatów edukacji ekonomicznej (tworzenie, realizacja i kontrola budżetu domowego; ekonomiczne prowadzenie gospodarstwa domowego z uwzględnieniem wszystkich finansowych i rzeczowych zasobów rodziny, w tym darów żywnościowych).

II.6 Współpraca z Policją

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w celu realizacji różnych zadań statutowych współpracował w 2017 roku z Policją. Współpraca ta polegała m.in. na:

- obustronnym przekazywaniu informacji dotyczących podjętych działań w rodzinach i u osób bezdomnych,
- wspólnym monitorowaniu w okresie jesienno - zimowym miejsc niemieszkalnych, w których przebywają bądź mogą przebywać osoby bezdomne; monitoring odbywał się co dwa tygodnie,

- monitorowaniu rodzin, w szczególności rodzin z dziećmi, zagrożonych dysfunkcjami, kryzysem, bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, wymagających wsparcia w godzinach wieczornych oraz w dni wolne od pracy,
- wymianie informacji, wspólnych wyjazdach w sprawach wymagających natychmiastowej interwencji,
- uczestnictwie dzielnicowych i pracowników socjalnych w Grupach Roboczych powołanych przez Zespół Interdyscyplinarny w ramach procedury „Niebieskie Karty”,
- asyście funkcjonariuszy Policji podczas przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych lub świadczenia pracy socjalnej w środowisku na wniosek pracownika socjalnego (3 asysty).

II.7 Przeciwdziałanie bezdomności

W związku z przebywającymi na terenie naszej gminy 35 osobami bezdomnymi (w tym 15 osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności), wymagającymi wsparcia w postaci ochrony przed niskimi temperaturami, zapewnieniem ciepłego posiłku oraz odzieży, Ośrodek podejmował następujące działania:

- 1) Zabezpieczał bezdomne osoby w gorący posiłek (w okresie I – IV i X – XII we wszystkie dni tygodnia oraz święta, w okresie V – IX w dni powszednie), osoby bezdomne spożywały posiłek w pomieszczeniu ogrzewalni w godz. 13.00 – 14.00.
- 2) Osobom bezdomnym przyznawana była pomoc pieniężna w formie: zasiłków celowych na zakup odzieży, obuwia i leków, zasiłków okresowych i zasiłków stałych oraz w formie świadczenia rzeczowego – bony żywnościowe lub towarowe.
- 3) W przypadku bardzo niskich temperatur osoby bezdomne otrzymywały w ogrzewalni koce do przykrycia.
- 4) Świadczył intensywną pracę socjalną na rzecz osób bezdomnych, w tym osób przebywających w ogrzewalni przy ul. Przemysłowej 38/1.
- 5) Zapewniał schronienie dla osób bezdomnych:
 - opłacał koszty pobytu 7 osób w placówkach schronienia poza gminą Bytów i 3 osób w Domu Pomocy Społecznej,
 - prowadził wspólnie ze Stowarzyszeniem NAZARET ogrzewalnię (placówkę niskoprogową dla osób bezdomnych z problemem uzależnienia od alkoholu, narkotyków lub innych substancji psychoaktywnych).

6) Skierował 20 bezdomnych osób do otrzymania pomocy żywnościowej i otrzymania wsparcia w ramach działań towarzyszących w POPŻ w ramach Podprogramu 2017 (opisanym w części II.5).

7) Przy współpracy z Gminą Bytów 3 osoby bezdomne umieszczono w pokoju socjalnym przy ul. Przemysłowej 38. Na koniec 2017 r. funkcjonowały trzy pokoje socjalne, w których przebywało łącznie 13 osób.

8) Umożliwiał osobom bezdomnym dbanie o zdrowie i higienę osobistą poprzez zabezpieczanie ich w niezbędne lekarstwa, środki opatrunkowe, środki przeciw wszawicy, świerzbowi, prysznic, pranie lub wymianę odzieży.

9) W ramach współpracy pracownicy socjalni MOPS wspólnie z funkcjonariuszami Policji, co dwa tygodnie patrolowali miejsca niemieszkalne, gdzie przebywają, bądź mogą przebywać osoby bezdomne.

10) W celu monitorowania sytuacji osób bezdomnych Ośrodek zwrócił się z apelem do społeczeństwa lokalnego o zawiadamianie MOPS-u i Policji o osobach bezdomnych przebywających w lesie, na klatkach schodowych, działkach ogrodowych, w szczególności w okresie złych warunków atmosferycznych.

11) MOPS zorganizował we współpracy z CARITAS przy Parafii Św. Katarzyny w Bytowie i Restauracją „Jaś Kowalski” wieczerzę wigilijną dla osób bezdomnych, niepełnosprawnych i samotnych, w której uczestniczyły 23 bezdomne osoby.

12) Współpracował ze Stowarzyszeniem NAZARET aplikującym w ramach ogłoszonych konkursów na realizację zadań publicznych o środki finansowe na funkcjonowanie ogrzewalni. Wspólna realizacja 2 projektów pod nazwą „Ogrzewalnia dla osób bezdomnych” współfinansowanych ze środków:

- Wojewody Pomorskiego w kwocie 8.000 zł i Gminy Bytów w kwocie 1.750 zł

pozwoliła na prowadzenie w okresie I – IV i X – XII 2017r. ogrzewalni dla 20 bezdomnych osób. Ogrzewalnia czynna była w godzinach 18.00 – 8.00, w okresie bardzo niskich temperatur, godziny otwarcia i zamknięcia były adekwatnie do potrzeb regulowane. Z usług placówki skorzystało w ww. okresie łącznie 35 osób (29 M i 6 K). Na ogólną liczbę osób bezdomnych, które skorzystały z ogrzewalni, 30 osób było z terenu naszej gminy, pozostałych 5 osób pochodziło z innych miejscowości.

W ramach realizowanych projektów funkcjonował Punkt Informacyjny, gdzie:

- pracownik socjalny, w czasie ponadnormatywnym, prowadził poradnictwo socjalne, łącznie odbyło się 10 jednogodzinnych spotkań,

- poradnictwo psychologiczne prowadzone przez wykwalifikowanego psychologa, łącznie odbyło się 7 jednogodzinnych spotkań

Ponadto, w ramach realizowanego projektu, zorganizowano w ogrzewalni wieczerzę wigilijną oraz obchodzono święta Bożego Narodzenia i Wielkanocne. Odmalowano również placówkę, zakupiono wykładzinę podłogową, środki czystości, niezbędne leki, środki na świerzb, wszawicę i opatrunki.

13. Bieżące funkcjonowanie placówki (wpuszczanie osób bezdomnych, prowadzenie rejestru, sprzątanie ogrzewalni i sanitariatów, przygotowanie łazienki do kąpieli, pomoc w zabiegach higienicznych) oraz przygotowanie pomieszczenia ogrzewalni do spożywania i po spożyciu posiłku zapewniał opiekun ogrzewalni - pracownik zatrudniony przez MOPS na umowę zlecenie.

II.8 Współdziałanie z innymi gminami

W sierpniu ubiegłego roku w niektórych gminach powiatu bytowskiego miało miejsce zdarzenie o charakterze klęski żywiołowej. Nawałnica, a szczególnie jej tragiczne skutki, nie dotknęły bezpośrednio mieszkańców naszej gminy, poszkodowane zostały gminy Parchowo i Studzienice. Gmina Bytów szybko włączyła się w akcję pomocową dla ww. gmin poprzez zorganizowanie zbiórki:

- rzeczy niezbędnych do funkcjonowania poszkodowanym,
- środków finansowych na zakup najpotrzebniejszych artykułów dla rodzin.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w celu sprawnego i szybkiego udzielania pomocy finansowej osobom poszkodowanym, czasowo oddelegował 3 pracowników socjalnych do gminy Parchowo, gmina Studzienice nie oczekiwała takiej pomocy od naszego Ośrodka. Pomoc ta polegała na przeprowadzaniu rodzinnych wywiadów środowiskowych. Ponadto wszyscy pracownicy zorganizowali zbiórkę pieniężną, z zebranych środków finansowych zakupiono niezbędne artykuły i przekazano do GOPS Parchowo.

II.9 Inne działania Ośrodka

Lp.	Zakres działań
1.	Sporządzono 3.058 wywiadów środowiskowych w sprawie udzielenia pomocy społecznej. Prawo do świadczeń z pomocy społecznej przysługiwało: <ul style="list-style-type: none">• osobie samotnej, której dochód nie przekraczał kwoty 634 zł• osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekraczał kwoty 514 zł.

	<p>W przypadku przyznawania pomocy w zakresie dożywiania na podstawie Ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” prawo do świadczeń przysługiwało:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dla osoby samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza 150 % ustawowego kryterium, tj. kwoty 951zł, • dla osoby w rodzinie, której dochód nie przekracza 150% ustawowego kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, tj. kwoty 771 zł na osobę w rodzinie. <p>W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samodzielnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi.</p>
2.	Prowadzone były praktyki 2 studentów II i III roku studiów I stopnia o specjalności praca socjalna w pomocy społecznej.
3.	Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej informowali klientów o wolnych miejscach pracy na podstawie informacji uzyskanej z PUP.
4.	Ośrodek pośredniczył w przekazywaniu używanych mebli i sprzętów gospodarstwa domowego potrzebującym rodzinom klientów pomocy społecznej.
5.	Pracownicy socjalni podjęli decyzję o objęciu 9 rodzin wsparciem asystenta rodziny.
6.	Pracownicy socjalni zwołali 4 doraźne spotkania zespołów interdyscyplinarnych dla 4 rodzin, w których występowały problemy opiekuńczo wychowawcze.
7.	Pracownicy socjalni wzięli udział w 49 spotkaniach w PCPR, mających na celu ocenę dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej, oceny rodzin zastępczych oraz ocenę sytuacji rodziny biologicznej dziecka będącego w pieczy zastępczej.
8.	Na potrzeby postępowań prowadzonych w innych ośrodkach pomocy społecznej i dla innych instytucji (np. ZOL, placówka zapewniająca całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku) wykonano 45 wywiadów środowiskowych.
9.	Sporządzono 49 karty informacyjnej dla PCPR u rodziców biologicznych dzieci przebywających w pieczy zastępczej.
10.	Sporządzono 18 opinii dotyczących sytuacji materialno – bytowej rodzin dla potrzeb różnych instytucji (np. Sąd, Fundacje, Urząd Miejski).

11.	Na zlecenie Sądu Rodzinnego udzielono informacji w 12 sprawach dotyczących wskazania kandydata do pełnienia obowiązku opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej.
12.	Zrealizowano (na wniosek pracowników socjalnych) 3 asysty funkcjonariuszy policji w trakcie świadczenia pracy socjalnej w rejonie opiekuńczym.
13.	Sporządzono 75 wywiadów środowiskowych na potrzeby świadczeń rodzinnych lub świadczenia wychowawczego 500+.
14.	Wystąpiono w 6 przypadkach do Sądu Rejonowego o wgląd w sytuację dziecka.
15.	Przekazano do Sądu Rejonowego 8 informacji o sytuacji dziecka w rodzinie.
16.	Sporządzono 15 kart informacyjnych na zlecenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bytowie dotyczących sytuacji osób, wobec których toczy się postępowanie o zobowiązanie do leczenia odwykowego.
17.	Przeprowadzono rekrutację dzieci na kolonie letnie: – 28 dzieci na kolonie letnie zorganizowane przez Stowarzyszenie NAZARET w terminie od 28.06.2017 – 08.07.2017 w Trąbkach Wielkich, – 14 dzieci z terenów wiejskich na kolonie letnie zorganizowane przez Pomorskie Kuratorium Oświaty w Gdańsku w terminie 26.06.2017 – 07.07.2017 w Gdańsku, – 14 dzieci z terenów miejskich na kolonie letnie zorganizowane przez Pomorskie Kuratorium Oświaty w Gdańsku w terminie od 15.08.2017 – 28.08.2017 w Muszynie
18.	Wydano 48 zaświadczeń o korzystaniu z pomocy społecznej dla klientów i 139 dla instytucji (ZUS, policja, Sąd).
19.	Pracownicy socjalni pracujący na 11 rejonach objęli pracą socjalną średnio 64 rodziny.
20.	Wydano 5.105 decyzji administracyjnych w sprawach pomocy społecznej.
21.	Zgodnie z Porozumieniem z dnia 13 czerwca 2000 r. zawartym pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej a Centralnym Zarządem Służby Więziennej udzielono pomocy 14 osobom zwalnianym z zakładów karnych.
22.	8 pracowników socjalnych pełniło dyżury po godzinach pracy (poniedziałek – po 16.00, wtorek – piątek – po 15.00) oraz w dni wolne. Polegały one na gotowości do podjęcia interwencji na zgłoszenie telefoniczne Policji w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie. W roku sprawozdawczym nie doszło do odebrania dzieci z rodziny na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
23.	Pracownicy socjalni wzięli udział w spotkaniach 54 grup roboczych rozwiązujących problemy związane z podejrzeniem wystąpienia przemocy w rodzinie.

24	Sporządzano sprawozdania kwartalne, półroczne i roczne z realizacji zadań i wydatków budżetowych, które były przekazywane przez systemy informatyczne do jednostek nadrzędnych.
25	Jednostka koordynowała działania związane z przygotowaniem dokumentów z realizacji <i>Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Bytów, Gminnego programu wspierania rodziny, Oceny zasobów pomocy społecznej</i> . Opracowano również nowy dokument strategiczny – <i>Gminny program wspierania rodziny 2018 - 2020</i>

III. Struktura organizacyjna i kadra

Zadania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej realizowane były przez pracowników następujących działów, tj.:

1. Dział Pracy Socjalnej i Integracji Społecznej (pracownicy socjalni).
2. Dział Świadczeń Rodzinnych (fundusz alimentacyjny, stypendia i zasiłki szkolne, świadczenia wychowawcze).
3. Dział Finansowy.
4. Dział Organizacyjny (pracownik ds. organizacyjnych, pracownik ds. pracowniczych, informatyk, pracownik sekretariatu, pomoc administracyjna).
5. Samodzielne stanowiska pracy (prawnik-konsultant, psycholog-konsultant, pracownicy ds. świadczeń, asystenci rodziny).

Średnie zatrudnienie osobowo wynosiło 37,23 pracowników, etatowo: 35,73 etatu i wg stanu na dzień 31.12.2017r. Ośrodek zatrudniał: **39** pracowników, tj.:

- a) **6** osoby na stanowiskach kierowniczych: kierownik ośrodka, z-ca kierownika, główna księgowa, kierownik działu świadczeń rodzinnych, kierownik działu pracy socjalnej i integracji społecznej, kierownik działu organizacyjnego;
- b) **12** pracowników socjalnych;
- c) **2** asystentów rodziny;
- d) **2** konsultantów (psycholog, radca prawny) – 2 osoby na ¼ etatu;
- e) **9** pracowników działu świadczeń rodzinnych;
- f) **7** pracowników administracyjnych: księgowa, podinspektor ds. świadczeń, inspektor ds. świadczeń, inspektor ds. organizacyjnych, podinspektor ds. pracowniczych, informatyk, sekretarka;
- g) **1** osoba sprzątająca Ośrodek.

Pracownicy Ośrodka brali udział w szkoleniach/spotkaniach/forach/konferencjach z zakresu:

- BHP;
- Ustawa o pomocy społecznej – nowelizacje – aktualne problemy;
- Centralizacja VAT;
- Przemoc w rodzinie;
- Ustawa „Za życiem” - nowe zadania dla gmin!;
- Świadczenia pielęgnacyjne - nowelizacja ustawy!;

- Świadczenia rodzinne 500+, fundusz alimentacyjny - problemy interpretacyjne, aktualny stan prawny;
- Fundusz alimentacyjny 2017 - najczęstsze problemy i praktyczne odpowiedzi dla ośrodków pomocy społecznej;
- Zadania asystenta rodziny w związku z ustawą „Za życiem”;
- Bezpieczeństwo IT JST z szczególnym uwzględnieniem działania adwersarzy Nation State, Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją;
- Nowelizacja Podatku VAT pod kątem Ośrodków Pomocy Społecznej;
- Fundusz Alimentacyjny 2017 - aktualne problemy;
- KPA w praktyce jednostek pomocy społecznej - wielka nowelizacja 2017;
- Najnowsze zmiany w prawie zabezpieczenia społecznego;
- Zmiany w przepisach prawa pracy i ubezpieczeń społecznych w 2017r. - nowe obowiązki dla Pracodawcy;
- Skąd ta nadrucholiwość;
- Raport z badania wśród pomorskiej pomocy społecznej 2016 - gdzie jesteśmy dokąd zmierzamy. Ochrona danych osobowych w 2017 roku;
- Kodeks Postępowania Administracyjnego w OPS - aktualne problemy;
- Włączeni w rozwój - wsparcie rodziny i podnoszenia kwalifikacji zawodowych w kontekście potrzeb gospodarki regionu pomorskiego;
- Oprogramowanie do obsługi Świadczenia Wychowawczego (SW) oraz Świadczeń Rodziny (SR);
- Przeciwdziałanie handlowi ludźmi dla pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- Zarządzanie informacją w sytuacji kryzysowej - Wademekum Rzecznika Prasowego dla Ośrodków Pomocy Społecznej;
- Superwizja Zespołu oraz Warsztat Rozwoju Kompetencji;
- Świadczenia Wychowawcze 500 PLUS - aktualne problemy;
- Program Pomocy Poszkodowanym Rodzinom;
- Zadania asystenta rodziny w związku z ustawą z dnia 4.11.2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- Dobre praktyki funkcjonujące w Katalonii w ramach Ekonomii Społecznej;
- Realizacja projektów finansowanych ze środków UE w ramach Podziałania 6.2.2. Rozwój Usług Społecznych OP 6 Integracja ROP WP 2014-2020;

- Przygotowanie do nowego okresu zasiłkowego z uwzględnieniem nowelizacji przepisów ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci oraz przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych;
- Ustawa o pomocy społecznej;
- Funkcjonowanie Centralnych Systemów Informatycznych w Domenie Zabezpieczenia Społecznego - utrzymanie, rozwój i wsparcie użytkowników;
- Promocja Pomorskiego Modelu Współpracy na Rzecz Aktywizacji Społeczno - Zawodowej osób pozostających bez pracy w województwie pomorskim;
- Kodeks Postępowania Administracyjnego na gruncie nowelizacji od 1 czerwca 2017 roku;
- Konferencja organizowana w ramach projektu pn. „Konsultacje +”, temat: konsultacje społeczne dotyczące zmian ustaw wdrażających program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”;
- Świadczenia Rodzinne – NOWELIZACJA;
- Ciąża bez alkoholu - dziecko bez FAS?;
- Kontrola i zwrot dotacji udzielonych przez jednostki samorządu terytorialnego organizacjom pozarządowym;
- Najnowsze zmiany w zadaniach realizowanych przez OPS-y;
- Najważniejsze aspekty pracy Ośrodków Pomocy Społecznej;
- Ubezpieczenia i likwidacja szkód;
- Czyste powietrze;
- Diagnoza i pomoc dzieciom krzywdzonym;
- Dyscyplina Finansów Publicznych dla Kierowników Jednostek Pomocy Społecznej. Zarządzanie Jednostkami Organizacyjnymi Pomocy Społecznej w kontekście nowych zadań realizowanych przez samorząd w obszarze polityki społecznej. Raport z badania zasobów Pomocy Społecznej w Województwie Pomorskim oraz Warmińsko-Mazurskim - analiza porównawcza;
- Fundusz Alimentacyjny 2017 - aktualne problemy;
- Ekspert przez doświadczenie;
- Ochrona danych osobowych;
- Pomoc społeczna a ochrona zdrowia psychicznego 2017 - zagadnienia praktyczne dla pracowników jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z uwzględnieniem

nowelizacji ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, która ma wejść w życie w styczniu 2018 r.;

- Zmiany do ustawy o pomocy społecznej w zakresie rozwiązywania problemu bezdomności;
- e-SKŁADKA;
- Obowiązki Pracodawcy w zakresie stosowania prawa pracy i ubezpieczeń społecznych w 2017 i 2018r. - rozwiązania praktyczne i nowości prawne;
- Ogólne Rozporządzenie o Ochronie Danych Osobowych w UE (RODO); projekt ustawy o ochronie danych osobowych oraz ustawy - przepisy wprowadzające ustawę o ochronie danych osobowych. Zmiany w przepisach o pomocy społecznej. Zmiany uchwalone oraz projektowane. Projektowane zmiany w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Najnowsze orzecznictwo sądów administracyjnych w sprawach z zakresu pomocy społecznej – 2017 r.;
- Integracja Społeczna i Polityka Senioralna - SENIOR+;
- Wojewódzkie spotkanie organizacji, instytucji i służb, które swoim oddziaływaniem obejmują osoby bezdomne w regionie pomorskim;
- Interwencja kryzysowa w zakresie przemocy wobec dzieci - rodzaje przemocy wobec dzieci, sposoby rozpoznawania, specyfika kontaktu z dzieckiem - ofiara przemocy, działania pomocowe;
- W zderzeniu z psychopatą;
- Analiza Malwere.

IV. Potrzeby i założenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rok 2018.

- Superwizja dla pracowników socjalnych – szkolenie zapobiegające wypaleniu zawodowemu.
- Superwizja dla asystentów rodziny.
- Doskonalenie kompetencji pracowników ośrodka poprzez szkolenia:
 - przeciwdziałające wypaleniu zawodowemu
 - tematyczne z zakresu: ochrony danych osobowych (RODO), przemocy w rodzinie, uzależnień od alkoholu, substancji psychoaktywnych, funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych, pracy z trudnym klientem, pracy z rodziną wieloproblemową, udzielania I pomocy przedmedycznej.
- Ustanowienie rodzin wspierających – narzędzia we wspieraniu rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
- Współdziałanie w aplikowaniu o środki finansowe pochodzące spoza budżetu gminy oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi w tym zakresie.
- Szkolenia z bieżących zmian w przepisach prawa w zakresie świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego, pomocy społecznej.

V. Potrzeby i założenia w zakresie pomocy społecznej w gminie Bytów na rok 2018.

- Standaryzacja istniejącej placówki niskoprogowej dla osób bezdomnych – ogrzewalni, do wymogów określonych w Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 kwietnia 2017 r.
- Zwiększenie ilości mieszkań socjalnych, w szczególności dla rodzin z dziećmi (zbyt mała ilość mieszkań socjalnych w stosunku do potrzeb).
- Utworzenie domu/klubu dziennego pobytu dla osób starszych.

Spis tabel

Tabela 1 – Kategorie i ilość świadczeń.....	5
Tabela 2 – Rzeczywista liczba rodzin i osób objęta pomocą społeczną 2015-2017.....	7
Tabela 3 – Powody trudnej sytuacji życiowej	7
Tabela 4 – Typy rodzin.....	8
Tabela 5 – Struktura dochodów	9
Tabela 6 – Struktura wydatków w 2017 roku na zadania w zł.	12
Tabela 7 – Wydatki na zasiłki celowe i okresowe	15
Tabela 8 – Wydatki na zasiłki stałe.....	16
Tabela 9 – formy pomocy w ramach Programu Rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	18
Tabela 10 - Informacja o złożonych wnioskach o ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wydanych decyzjach w roku 2017.....	22
Tabela 11 - Informacja o należnych świadczeniach wychowawczych, poniesionych na ten cel wydatkach z budżetu państwa oraz liczbie rodzin z ustalonym prawem do świadczenia wychowawczego w 2017 roku.....	23
Tabela 12 – Świadczenia rodzinne w podziale na ich rodzaje i wysokość obowiązujące w roku 2017	24
Tabela 13 – Liczba świadczeń w latach 2015 – 2017	26
Tabela 14 – Wydatki na świadczenia rodzinne.....	28